

MAGYAR LAPOK

T. „Dunaposta”

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Felelős igazgató: POLLMANN GÉZA
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Anglia és Franciaország közös nyilatkozatban kötelezettséget vállalt Lengyelország függetlensége megvédésére

Az angol alsóház történelmi jelentőségű ülése. Chamberlain miniszterelnök jelentette be a két kormány nyilatkozatát. Az ellenzéki vezér rámutatott arra, hogy a nyilatkozat olyan sorsdöntő lesz, mint a 25 év előtti beavatkozás az európai háborúba

Londonból jelentik: Az angol alsóház pénteken már délelőtt megkezdte ülésezését. Ez alkalommal a munkáspárt helyettes vezetője, Greenwood képviselő kérdést tett a miniszterelnökhöz, hogy módjában áll-e tájékoztatni a házat általában az európai helyzetről? Erre Chamberlain azt felelte, hogy délután kimerítő tájékoztatást fog adni.

Délutánra óriási érdeklődés között gyűlt össze az alsóház. Chamberlain miniszterelnök mindenekelőtt a következő megállapítással kezdte beszédét:

— *Az angol kormány — mondotta — semmiféle hivatalos megerősítést nem kapta azoknak a híreknek, hogy Lengyelország ellen támadást terveztek volna. Következtésként, hogy a kormányt a maga állásfoglalásában az a felfogás vezeti, mintha az említett híreket igazságnak fogadta volna el.*

— A kormány régen vallott felfogásából folyik ez az új állásfoglalás. Ismét körvonalazom az angol kormánynak az európai ellentétek és ellentétes igények kiegyenlítésére vonatkozó politikáját. Mindig pártoljuk az olyan módot, hogy amikor nézeteltérések támadnak, azok között szabad tárgyalások útján találjanak megoldást, mert meggyőződésünk, hogy nincs olyan kérdés, amit tárgyalások útján békésen megoldani ne lehetne. Eppen azért nem látjuk semmi igazolását annak, hogy e békés útra törekvő tárgyalásokat erőszakkal, vagy erőszakos fenyegetéssel helyettesítsék.

Az angol kormány ideiglenesen kötelezettséget vállalt Lengyelország függetlensége védelmére.

Ezután Chamberlain utalt arra, hogy az alsóház is tud róla, milyen kiterjedt méretű tanácskozások folynak más kormányokkal. Ezek arra irányulnak, hogy a kiütközött, vagy lappangó feszültségek megoldására a tárgyalási módszerek útját hogyan lehessen biztosítani s hogyan lehessen megakadályozni és kizárni az erőszakos megoldásokra törekvést és váratlan támadásokat. Addig is, míg a kormányok közötti tanácskozások befejeződnek, Anglia kormánya szükségesnek tart egy olyan nyilatkozatot, melynek értvenye erre az időközre vonatkozik.

Ezek előrebocsátása után Chamberlain miniszterelnök felolvasta a nyilatkozatot:

— *Ha a mostan folyó kormánytanácskozások ideje alatt valami olyan kezdeményezés történnék, amely nyilvánvalóan veszélyez-*

tejné Lengyelország függetlenségét és amelylyel kapcsolatban a lengyel kormány úgy vélné, hogy életérdeke azzal szembeállani, az angol kormány kötelezve érezné magát, hogy minden tőle telhető támogatást azonnal megadja Lengyelországnak. Az angol kormány biztosítékot ad: ebben az értelemben a lengyel kormánynak.

A nyilatkozat felolvasása után Chamberlain még ezt mondotta:

— Hozzátehetem, hogy a francia kormány kifejezetten felhatalmazott annak a kijelentésére, hogy amennyiben a mondott körülmények állanak elő, az esetben ő is a miennkel teljeseen azonos magatartást tanúsítana.

Az ellenzéki vezér kérdése.

Chamberlain bejelentéseit az egész ház egyértelmű magy helyesléssel fogadta. A beszéd elhangzása után a munkáspárt helyettes vezetője, Greenwood beszélt:

— Meggyőződésem, — mondotta, — hogy az alsóház tudatában van a miniszterelnök nyilatkozata következményeinek. Ez a nyilatkozat a maga következményeivel lehet olyan sorsdöntő, mint amilyen hasonló helyzetben 25 év előtt történt az angol kormány részéről.

— Nagyon nehéz a jelen pillanatban megjegyzéseket fűzni hozzá, de néhány kérdést akarok feltenni a megvilágítandó pontokról. Kérdésem az, hogy a nyilatkozatot első lépésnek lehet-e tekinteni egy, a támadások korlátozására és megakadályozására irányuló politika kialakításában? Ha így áll a helyzet, tesz-e a kormány azonnali cselekvő és erőlyes intézke-

déseket, hogy más hatalmak is csatlakozzanak ehhez a megegyezéshez, gondol-e különösképpen a szovjetre és más nagyobb és kis hatalmakra és igyekeznek-e az együttműködés legnagyobb mértékét elérni a béke megvédésére. Nincsen-e ideje annak, hogy értekezletre hívja össze azokat a hatalmakat, amelyek a támadások ellen vannak és a béke hívei.

Chamberlain így válaszolt:

— Véleményem szerint az általam tett nyilatkozat világosan mutatja, hogy

mindaz, amit mondtam, csupán egy átmeneti időszakra vonatkozik.

Az angol kormány jelenleg különböző hatalmakkal s köztük a szovjet kormánnyal is tanácskozik. A külügyminiszter úr pénteken fogadta a szovjet nagykövetet. A jövő hétre várjuk Beck lengyel külügyminiszter látogatását. Ismétlem, hogy az angol kormány megelégedéssel fogadná az összes érdekelt hatalmakkal való minél teljesebb együttműködést, beleértve a szovjetet is. Egy nemzetközi értekezlet összehívásának kérdése gyakorlati jellegű. Ha bebizonyosodik, hogy ez a legalkalmasabb út, akkor nem fogunk habozni, ha azonban vannak célunk elérésére más utak is, akkor az előbbiről lemondhatunk.

Egy képviselő megkérdezte, hogy szükségessé vált-e a dominiumok megkérdezése az ügyvel kapcsolatban. A miniszterelnök azt válaszolta, hogy a dominiumok kormányait általában tájékoztatták az eseményekről.

Ezután Greenwood, a külügyminisztérium volt államtitkára szólalt fel és azt ajánlotta, hogy a kormány nyilatkozata fölött ma ne indítsanak vitát, mert az esetleg ronthatná a helyzetet. Javasolta, hogy a ház csak hétfőn kezdjen hozzá a nyilatkozat fölötti vitához.

Henderson képviselő még kérdést tett a kormányhoz, hogy a német kormány tett-e lépéseket a lengyel kormánynál a békés megvitatás érdekében? Chamberlain így felelt:

— Nem tudom.

Egyik munkáspárti képviselő felszólalt, hogy a munkások mindnyájan együtt vannak azokkal, akik nem vonakodnak a harcbanvonulástól. De ha mégis háború törne ki, akkor kérdéses, vajjon a mai kormány vezetheti-e az ország ügyeit. Erre egy másik munkáspárti képviselő állott föl, azt fejtette, hogy éppen a jövő idő nehézsége Chamberlain helyén maradását kívánja meg, mert az egész világ tudja róla, milyen békeszerető.

Chamberlain és Lloyd George tanácskozása

A miniszterelnök kijelentette, hogy nincs kizárva a további angol-német tárgyalások lehetősége

Londonból jelentik: Az alsóház ülése után Chamberlain magához kérte az alsóház miniszterelnöki szobájába Lloyd George-t és vele hosszabb megbeszélést folytatott.

A Presse Association közli, hogy Chamberlain nyilatkozata folytán Anglia új kötelezettséget vállalt Európa szárazföldi biztonsága védelmére. Együttal egy európai új szövetség létesítésére irányuló tevékenység megindítását jelenti a nyilatkozat. A sajtóiroda munkatársa előtt kijelentette Chamberlain, hogy a mostani nyilatkozatot csak ideiglenesnek tekinti; majd az európai kormányokkal való tárgyalások be-

fejezése után újabb nyilatkozatot fog tenni.

Egyik újságíró kérdést tett a miniszterelnökhöz az angol-német tárgyalások további lehetőségéről. A miniszterelnök erre azt felelte, hogy az angol kormány mostani állásfoglalása semmiképpen nem zárja ki az angol-német tárgyalások tovább folytatását.

Chamberlain miniszterelnök pénteken este hétfélig pihenőre elutazott Londonból. Hasonlóan hétfélig pihenőre ment az ellenzék helyettes vezetője, Greenwood is, akinek olyan nevezetes szerepe volt a pénteki alsóházi ülésen.

Az angol kötelezettségvállalás hatása Lengyelországban

A lengyel kormány nem változtat a szomszédokkal való barátságpolitikán

Varsóból jelentik: Hivatalos kormánykörök nyilatkozata szerint az angol kormány most ismerte el először az egyenlőségen alapuló béke biztosításának elvét Kelet-Európa és Nyugat-Európa között. Ugy látszik, Anglia szakított az eddigi tartózkodó politikájával. Chamberlain alsóházi nyilatkozata semmiben sem ad okot arra, hogy Lengyelország megváltoztassa eddigi külpolitikáját és szomszédaihoz való jóviszonyát. Beck lengyel külügyminiszter az angol kormánnyal elsősorban is a varsói kormánynak ezt az álláspontját közli s tisztáz-

ni kívánja, hogy az Anglia által tervezett új európai szövetséggel szemben is Lengyelország fenntartja a maga önálló külpolitikáját. A londoni tárgyalásokon ilyen értelemben beható megbeszélések lesznek. Azonkívül egy egész sorozat más kérdésben is tanácskoznak, közöttük Lengyelország gyarmati igényei felől és a zsidókérdés ügyében. Ugy tudják, Gafencu román külügyminiszter felhatalmazást adott Beck lengyel külügyminiszternek, hogy a zsidókérdésben Románia álláspontját is kifejtse.

A francia sajtó szava: Anglia határa Ausztriánál

Párizsból jelentik: Francia politikai körökben élénk helyeslés fogadta a Chamberlain nyilatkozatát. Általános felfogás, hogy az angol és francia együttes kötelezettségvállalás lényegesen csökkenteni fogja Lengyelország közvetlen veszélyét. További békés kialakulás is várható az angol nyilatkozattal megindítandó

nemzetközi folyamatban.

Az *Intransigeant* azzal jellemzi a helyzetet, hogy az előző angol miniszterelnök annakidején a Rajnánál levőnek jelezte Anglia határát. Chamberlain nyilatkozata után a helyzet az, hogy Anglia a volt Ausztriánál levőnek változtatta a maga határait.

A német sajtó szava: Az angol nyilatkozat fölösleges kardcsörtetés. — Nyugtalanág és bizalmatlanság keltése Németország ellen. — Arra törekvés, hogy a lengyel-német vitát áthidalhatatlanná tegye

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda megjegyzi, hogy kissé érthetetlen, ha Chamberlain éppen most tartotta szükségesnek megtenni ezt a nyilatkozatot. Hiszen maga Chamberlain állapította meg, hogy a Lengyelország elleni támadási szándék híresztelése nem igaz. Amellett a feltűnő külsőségek közt mondott nyilatkozat lényegében véve semmi újat nem foglal magában. Anglia és Franciaország ugyanis már az eddigi szövetségi szerződések szerint is kötelezve van Lengyelország támogatására. A brit nyilatkozat feltűnésre törekvése inkább olyan célzatú kísérlet, mely nyugtalanágot és bizalmatlanságot akar keltetni Németország ellen.

— Anglia el szeretné hitetni, — mondja a félhivatalos német sajtóiroda, — hogy készen van különféle határok megvédésére és hogy most már teljesen elzánta magát. A legutóbbi időkben azonban azt tapasztaltuk, hogy a demokráta államok túlságosan is sok ilyen értelmű beszédet tartanak. Céltalan fáradság Közép-Európa és Németország nyugalmát és munkáját megzavarni ilyen kísérletekkel. Ezt a kísérletet nevétségnek tartjuk.

A *Deutsche Allgemeine Zeitung* szerint semmiesem szolgáltatott okot Chamberlain kardcsörtetésére. Angliának, úgy látszik, arra volt szüksége, hogy Beck londoni útjának jelentőségét növelje és ezzel együtt a kelet-európai államok közt helyreállítani igyekezzék a nyugati demokráta államok tekintélyét. A továbbiakban azt írja a lap, hogy ez is csak egy újabb ígéret az ígérek eddigi légiója után.

A *Völkischer Beobachter* szerint Angliának az a szándéka, hogy megzavarja Németország és Lengyelország jóviszonyát és hogy a fennálló német-lengyel vitás kérdésekben áthidalhatatlanná tegye az ellentéteket.

Olaszország még zavartan haligat.

Rómából jelentik: Olaszországra zavaróan hatott Chamberlain beszéde. Olaszországot közvetlenül nem érinti a kérdés, de két olyan országról van szó, amelyek iránt Olaszország egyformán barátságos érdekű. Az olasz sajtó eddig nem foglalt állást, de nem kétséges, hogy csatlakozni fog a német sajtó bíráló hangjához.

A Szovjet bizik benne, hogy hasznosítani tudja magát.

Moszkvából jelentik: A Havas távirati iroda jelentése szerint úgy látszik, hogy Hudson államtitkár látogatása megerősítette Nagybritannia és a

Szovjet közötti kapcsolatokat. A Szovjet körökben legalább is meglepéssel beszélnek Hudson moszkvai küldetésének eredményéről. Valószínűnek tartják, hogy a kereskedelmi téren fennálló ellentéteket sikerül elsimítani.

Lengyelország magatartását jól informált körök szerint megértéssel nézi Szovjet-Oroszország és sohasem gondolt arra, hogy erőszakkal vonja be Lengyelországot a tervezett közös nyilatkozatba. A Szovjet tudja, hogy Lengyelország nem akarja, hogy orosz csapatok vonuljanak át területén, még ha ezek a csapatok a szövetséges állam segítségét jelentenék is a számára. A Szovjet tehát csapatok küldése helyett olyan segítségre gondol, hogy szükség esetén hadianyagot bocsát Lengyelország rendelkezésére.

A Szovjet egyébként szívesen segítségére lesz a nyugati demokráta államoknak, ha arról lesz szó, hogy háború esetén lezárják a nyersanyagpiacot a németek és a németek szövetsége előtt.

Moszkvában egyébként az a meggyőződés van, hogy Anglia értékelni tudja azt a segítséget, amit számára a Szovjet távolkeleten tud nyújtani.

Megdöböntő dráma egy iskolateremben

A reménytelenül szerelmes iparossegéd agyonlőtte ideálját.

Bucuresti. Sajtó tud. A fővárosi református magyar iskolában pénteken este 9 órakor megdöböntő szerelmi dráma játszódott le. Gergely József 26 éves iparossegéd már hosszabb idő óta udvarolt *Olteanu* Jolán ismert-nevű bucuresti leánynak. Gergely feleségül akarta venni a leányt, azonban a szülők ellenlélek a házasságot és a fiatallembert elflötötték a leánytól, aki egyébként a Demeter kézimunkaüzletben dolgozott. Gergely azonban állandóan kereste a leánnyal való találkozást, de a leány félve szüleitől, kerülte a fiút.

Pénteken este *Olteanu* Jolán énekpróbára ment a református iskolába, Gergely utána lopódzott és az iskola épületében behívta az egyik üres terembe. Kérte a leányt, hogy béküljön ki vele és legyen a felesége.

A leány nem hallgatott Gergelyre, mire ez revolvert rántott és golyót röpített szerelmese fejébe.

A lövés zajára betódultak a szomszéd helyiségekben levők és kicsavarták Gergely kezéből a revolvert, aki öngyilkos akart lenni. *Olteanu* Jolán néhány percnyi halálközvetem után kiszabadult. Gergelyt a rendőrség letartóztatta.

Lebrun egyhangú fölkerés esetén további hét évre vállalja a francia köztársasági elnökséget

Párizsból jelentik: A köztársasági elnökválasztás körül megindult mozgalmak során tudvalevőleg a szenátus küldöttsége fölkererte Lebrun elnököt, hogy vállalja tovább is az államfői tisztséget. A pár napelött történt fölkerésre Lebrun most adott választ. Eszerint ő az április 5-ikére kitűzött elnökválasztáson forma szerint jelöltséget nem vállal. Ha azonban a nemzetgyűlés őt egyhangúlag fölkeri, az estben hajlandó lesz az államfői tisztséget további hét évig teljesíteni.

Marcus István dr elfoglalta szépművészeti vezérelügyelői állását

Nagyvárad. Sajtó tud. Megírjuk, hogy a kultuszminiszter *Marcus* István dr. nagyváradai ügyvédet, az ismert operanékest nevezte ki a betegszabadságon lévő *Isacu* Emil szépművészeti vezérelügyelő helyére. Ez a kinevezés kisebbségi művészeti körökben is nagy meglepetést keltett, mert *Marcus* István a határokon túl is jól ismert nevű művészember.

Marcus István hosszú ideig Nagyváradon élt, ahol néhány évig a város rendőrprefektusa is volt, de aztán visszavonult a rendőrség éléről s ügyvédi irodát nyitott. Az új művészeti vezérelügyelő eredetileg művészi pályára indult: zeneakadémiát végzett Budapesten és Bécsben. Tagja volt a bécsi operának és igen élénk tevékenységet vitt a Bécsben tanuló román ifjúság megszervezésében is. Szerepelt a prágai, teplitzi, salzburgi színpadokon és már akkor igen elismert nevet vívott ki a művészvilágban. 1914-ben került vissza az országba és helyezkedett el a fővárosi operánál. A világháború után került Nagyváradra és természetesen itt is bekapcsolódott a művészi életbe. Művészi ambícióit nem hagyta szunnyadni, legfeljebb tagja lett a város művésztszadalmának és állandóan résztvevő a magas színvonalú előadások, hangversenyek rendezésében. Lapot is szerkesztett és azon keresztül igyekszik a közönség érdeklődését a zene iránt felkelteni. Munkájában lelkes támogatóra talál feleségében, *Merk* Rittában, akivel együtt később magán zene konzervatóriumot tartottak fenn.

Marcus István kivette részét az irodalomból is, néhány igen értékes mű őrzi nevét. Így írta többek között: A román színjátszás kérdése, Szatmár történetéből, A zene és a színjátszás Biharban című műveket. Hosszú időn keresztül titkára volt a nagyváradai Casa Nationalának és a Crisana klubnak.

Nyilatkozik az új művészeti felügyelő

Kolozsvár. Sajtó tud. Az új művészeti vezérelügyelő csütörtökön délelőtt tette le hivatali esküjét dr *Tataru* Coriolan kezébe és ez alkalommal a sajtó munkatársainak a következő nyilatkozatot adta:

— Ugy hiszem, rendkívül nehéz tisztségemnek meg tudok felelni, már csak annál is inkább, mert több mint 20 esztendeje élek az országnak ebben a részében, ismerem szükségleteit és így tudni fogom, mik az orvosolni való. A művészet igazi pártolói nálam mindig megértésre fognak találni és igyekezni fogok a lehetőség határain belül minden hozzám intézett kérést a legteljesebb megelégedésre elintézni.

— *Ami viszont a kisebbségek előadásait illeti,* — mondotta *Marcus* Stefan, — *vigyáznunk fogok arra, hogy azok sohasem lépjenek túl az igazi művészeti határait és azok ne szándékos manifesztációk legyenek, hanem a lojalitás és a harmonia szellemében nyilvánuljanak meg. Ennek érdekében fenn fogom tartani az összeköttetést úgy a katonai, mint a polgári hatóságokkal.*

* A fáradságot az izmokban felhalmozott mérgek okozzák. Diana sósborsosoz bedörzsölés felélénkít

Virágvasárnap

Azon a napon már sokan gyülekeztek össze messze vidékekről, hogy Jeruzsálemben tölthessék a sátoros ünnepet. Minden talpalatnyi helyen sátorok díszeltek, a rokonok elkészítették távollevő kedveseiknek is az ünnepi sántort; — nagy volt tehát a sürgés-forgás a város kapuin kívül is. Mindenkinek tele volt a lelke az ünnepvárás tiszta, szép hangulatával és ebben a megtisztult örvendésben talán még a Jeruzsálemet leigázó római katonákra is kevesebb gyűlölködéssel néztek.

Aztán megérkezett néhány jó emberével a názáreti Mester is, — akit szintén Jeruzsálemben hozott a szíve, meg a próféták évezredes jövendölése. Mindenki jól ismeri az evangéliumi történetet, hogyan ült fel a szamar hátára és a néptömeg lelkesült rivalgás közben hogyan kísérte lépésről lépésre azt, „aki áldott, mert az Ur nevében jön!”

Lengetek, lobogtak a pálmaágak, könnyen síró asszonyok, édesen kacagó gyermekek levetették ruháikat és elébe terítették az útra. Piruló leánykák virágokat szórtak elébe, de megálltak az út szélén a viharedzett férfiak is, hogy ujjongva kiáltassák: — Hozsanna! Hozsanna!

Ment a Mester az ő néhány jó emberével és az ujjongó tömeg felett szemébe ötlött a Golgota. Emberi természetének lelkére zuhantak az eljövendő szenvedések, gyötrelmek, — ámde a Golgota fölött ott ragyogott a feltámadás, az isteni természet vígasztalása. És Jézus, a názáreti Mester tovább haladt a virágvasárnapi ujjongásokból a nagypénteki fekete halál felé.

Pálmaágakat lengettek akkor az emberek fejére, sőt, azzal fedték be előtte a poros országutakat is.

Nekünk nincs pálmaágunk, a mi berkeinkben csak fűzfák hajladoznak. De leszakítjuk selyembarkás ágakat, hogy virágvasárnapján meglobogtassuk a názáreti Mester felé, s mi is ujjongó szívvel kiáltjuk: — Hozsanna! Áldott, ki az Ur nevében jön!

Selymes barkáinkat lobogtassuk igazi lelkesedéssel a Mester felé és köszönjük meg Neki, hogy robotos, szürke napjainkban virágvasárnapot is adott nekünk, tavaszvárós, szép virágvasárnapokat.

Tataru Coriolan királyi helytartó Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelőtt a városba érkezett dr. Tataru Coriolan, a Szamos tartomány királyi helytartója. A királyi helytartó és kísérete autóval jött át Kolozsvárról. Dr. Tataru Coriolan előbb Popoviciu Nicolae görögkeleti és Frențiu Valér görög katolikus püspököknél tett udvariassági látogatást, majd a megyefőnökséget, a hadosztályparancsnokságot, a városházát és a rendőrséget, illetve azok vezetőit kereste fel. A királyi helytartó az újságírók előtt csak néhány szavas nyilatkozatot adott:

— Hivatalos látogatásra jöttem és a tapasztalattal a legteljesebb mértékben meg vagyok elégedve. Mindenütt rend és nyugalom uralkodik.

Dr. Tataru Coriolan királyi helytartó ma délután 4 órakor a megyefőnökségen foradja az újságírókat és ekkor részletes nyilatkozatot tesz.

Eredmények a magyar-szlovák határrendező tárgyalásokban

Pozsonyból jelentik: A szlovák minisztertanács pénteken elhatározta, hogy a Budapesten tanácskozó vegyes bizottság szlovák küldöttségének felhatalmazást ad a határvitával kapcsolatba hozható egyéb kérdésekre is. Eszerint a küldöttség tárgyalhat és megállapodhat nemcsak a szorosán vett határkérdésben, hanem a Munkács és Lengyelország közötti vasútvonal felől is, továbbá a Nagybereznán, Regetruszkán és Szirokaúfalun át Lengyelországba vezető útvonalra vonatkozóan is.

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a magyar-szlovák vegyes bizottság szakértői pénteken délután tartott gyűlésükön általánosságban megállapodtak a határkérdés rendezésében. Hétfőn a vegyes bizottság szakértői újra összeülnek és el is készítik a Kárpátalja és Szlovákia közötti határ részletes térképét.

Tejeskávé
mindenkinek
és mindennap

Franch-ból és Kneipp-ból

Tavaszi hangulat Márton Áron püspök eskütétele napján

București. Saját tud. Reggel még vigasztalan eső zuhogott, fagyos szélben dideregték az emberek a Calea Victoriei s délben kisütött az első igazi márciusi nap s meleg szellő hozta București falai közé azokat a megindító tavaszi üzeneteket, amelyekben a fellélekző föld lehellelte titokzatosan keveredik az első sarjadások illatával.

És a királyi palota előtt, a verőfényben ragyogó téren vidáman hullámzott a nehezen várt jóidőnek örvendő fővárosi nép. Ibolyacsokrokat árultak kócos külvárosi lányok s fönt a palota ormán kék ég háttérében, frissen lobogott a királycímeres zászló.

Egyszerre rendőrközegek jelentek meg a téren és itt is ott is, gátakat vetettek a járókelők gondtalan hullámzásának. Valami készül? — kérdezték az emberek. S még nagyobb tömegekbe verődtek össze a palota előtt. És kevéssel fél egy óra után rendőrsípok jelezték, hogy pillanatok múlva már be is következik az esemény, amelyre az előjeleket jól ismerő nép kíváncsian várakozott. S rögtön utána gyors iramban rendőrségi motorkerékpár ro-

bogott a téren át, be a palota udvarára. A motort két udvari gépkocsi követte, amelyekből a király szárnysegéde és három palástos főpap szállt ki a palota főbejáratánál.

— Kik ezek? ...

Mi tudtuk. Márton Áron gyulafehérvári püspök és kísérete volt. Az új erdélyi római katolikus egyházfő esküt tenni jött az Uralkodóhoz.

S mialatt bent a felemelő szertartás folyt, kint a tavaszi ég alatt különös, kedves, boldogító esemény játszódott le.

Gólyák serege érkezett délfelől. Száz, kétszáz, ezer is talán. Ki látott még ekkora felvonulást? ... Hosszan és némán keringtek a palota felett s lassan északnak húzó, egyre szélesedő gyűrűben szállva kémleltek nyári hazájuk felé.

Mire bent a királyi pártfogást kérő ünnepélyes szavak elhangzottak s lila palástos alakja ismét megjelent a palota bejáratában, már közel Erdélyhez keringtek a sugárzó levegőgömbben a ki-kelet drága hírnökei.

A püspök elbeszélget az újságírókkal

Fenti képünk Bucureștiben készült. Balról-jobbra a következők láthatók: Nagy Jenő püspöki titkár, Márton Áron gyulafehérvári római katolikus püspök, dr. Kászoni Alajos kanonok, teológiai rektor, Boga Alajos, az egyházmegyei tanács elnöke, Jávör Béla és egy bucurești újságíró

IDŐK SODRÁBAN

Klajpedától — Memelig

Irta: Rády Elemér

Ha valaki négy-öt évvel ezelőtt azt mondta volna, hogy a németek megszállják Memelt, egyszerre egy egész világhírű sűrűlt volna feléje, hogy ez egyet jelentene a világháború kitérésével. És most, alig két hete, szinte minden zaj nélkül a német csapatok bevonultak Memelbe. Hitler kancellár szemlét tartott a húsz év óta elszakított országrészben s a világsajtó, szinte már azt mondhatnánk, alig emlékezett meg erről a történelmi eseményről. Igen: történelmi esemény volt Memel visszaszerzése, de — talán éppen a Német Birodalom jóvoltából — a történelmi események most úgy hajlítják egymást, olyan gyors ütemben, hogy az emberek csak arra tudnak már felfigyelni, ami vérükbe, húsukba vág. Csehszlovákia megszünetése után kitértek, hogy Északkelet-Európában egy kis földdarab gazdát cserél. Szinte egészen megfeledeztünk arról, hogy ez a kis földdarab néhány esztendővel ezelőtt még úgy szerepelt, mint Északkelet-tűzfészke. És az is volt. Most ugyan egészen természetesnek találjuk a változást, sőt a *Sunday Times* már az elmúlt karácsonyra jóslta a megszállást, de meg kell állapítanunk, hogy a népek egymáshoz való viszonyát a Memel-kérdés megoldásával egyvel kevesebb vitás kérdés zavarja.

Tűzfészke volt a Memel-vidék. És hogy azaz lett, azt egy húsz év előtti tévedés okozta. A versaillesi békeszerződés 99. szakasza szakította el a Memel vidéket Németországtól, de a szerződés ekkor még nem kapcsolta Litvániához, hanem amíg tisztázódik, hogy Lengyelországhoz, vagy Litvániához csatolják, kiküldött biztosnak kellett kormányozni, akit héttagú direktórium támogatott. Egész 1923-ig az volt a helyzet, hogy kormánybiztos igazgatta ezt a 2300 négyzetkilométernyi és 150 ezer lakossal bíró területet. Közben azonban Északkelet-Európában nagy események történtek. A lengyel csapatok Zeligovszky tábornok vezetésével elfoglalták Vilmát, a litván fővárost s Litvánia most már attól fél, hogy a Memel-vidék, amelyre Isten tudja milyen címen aspirált, szintén kicsúszik a kezéből s idegességük csak fokozódott azzal, hogy a memeli biztos 1922-ben olyan alkotmánytervezetet dolgozott ki Memel számára, amelynek alapján ez szabadállam lett volna a Népszövetség fennhatósága alatt. Csak alkalomra vártak, hogy valamilyen módon hírtokba vegyék a várost. Amikor európai zűrzavar támadt abból, hogy Poincaré bevonult a Ruhr-vidékre, a litvánok elérkezettnek látták a pillanatot a terv megvalósítására. Memeli felkelőknek öltözött litván katonák, Poloviuszki ezredes vezetésével puccszerűen bevonultak Memelbe, kiszorították a francia helyőrséget és 1923. január 10-én bírtokba vették a Memel-vidéket. Ha Európának akkor nincsenek nagyobb gondjai, talán kis zűrzavar keletkezik is a puccsból. De Európa mással volt elfoglalva, a nagyhatalmak úgy tettek, mintha haragudnának s az események kivizsgálására bizottságot küldött ki Memelbe. A bizottság azonban semmit sem végzett, mert alig egy hónap múlva a nagykövetek tanácsa Litvánia fennhatósága alá rendelte a Memel-vidéket s csupán annyit kötött ki, hogy önkormányzata legyen és demokratikus formák között kormányoztassék.

Litvánia belső életében a Memel-vidék bekebelezése után nagy változások történtek. Waldemoros professzor került uralomra, aki diktatúrát vezetett be s a Memel-vidék demokratikus rendszerének sem kegyelmezett. A memeliek ellenállása és az a körülmény, hogy ez a makacs filozófus a litván katolikusok ellen is fordult, megbuktatta a diktatort. Waldemoros akkor külföldre menekült, de 1934-ben ismét puccsot készített elő s a litván kormány akkor bevezette az ostromállapotot, amely az

után a Memel-vidék szabad életét is lehetetlenné tette. Különös politikai helyzet állott így elő: Memel nemzeti szocialista érzelmű lakossága az 1923-ban biztosított demokratikus jogokat követelte egészen a mai napig, amikor örömmujongva csatlakozott a német tekintélyuralmi rendszerhez.

Németország sohasem mondott le a Memel-vidékről. 1923 óta szakadatlanul folyt a harc diplomáciai síkon éppúgy, mint a titkos propaganda révén. Ennek a propagandának a főszerve a memeli német konzulátus volt, amely szinte egyetlen feladatának tekintette a memeli németek nemzeti öntudatának ébrentartását. A litván kormány gőzerővel dolgozott, hogy ezt a memeli német ellenállást letörje, illetve szétmálássa. *Klajpeda*, ahogyan Memelt litvánul nevezik, a litván kereskedelem egyik legfontosabb bázisa volt, hisz a kis ország kivételnek csaknem százszázaléka a memeli kikötőn keresztül ment a külföldre. Ezért igyekezett minden litván kormány ennek a vidéknek a német jellegét elszünteteni s bizony az eszközökben nem voltak válogatások. Kiutasítások és hazaárulási pörök száza jelzik a memeli németek szenvedéseinek útját. A hazaárulási pörök közül a leghíresebb az 1935 évi nagy per, amelynek során négy vádlottat halálra, kettőt pedig életfogytiglani fegyházra ítélték s a német párt vezére is több évi súlyos börtönbüntetést kapott. A Harmadik Birodalom ekkor már megindult az újjáéledés útján s a litván kormány nem mert hatalmas szomszédja akaratát ellen tenni.

Viharfészke volt a Memel-vidék s a németellenes akciók egyre jobban növelték a sötét felleget és igen sokszor úgy látszott, hogy kitör a vihar is, amely nem tudni hol áll meg. Politikai érdekek állottak itt szemben egymással, de ezen túl a német-litván ellentétnek mélyebb gyökerei is voltak. A Memel-vidék keleti határa volt egykor a német-orosz határ, éles választóvonal a két ellentétes kultúrának és lelkeségnek. Ez a két kultúra és ez a kétféle lélek nem tudott egyesülni — egy tollvonással. A memeli-bizottság maga is elismerte ezt, amikor jelentésében ezeket írta: „A Memel-vidék keleti határa két elütő civilizáció éles elválasztó vonala.” Németország pedig maga is megtett mindent, hogy ez az elválasztó vonal a litván megszállás idején sem halványodjon el. A memeli konzulátus útján juttatott bőséges segítyek lehetővé tették, hogy Memelben élénk német kulturális legyen s ezen is túlmenve, megteremtették az úgynevezett „német alapot”.

amely gazdasági sikra is átvitte a nemzeti ellenállást. Memelben az alap segítségével a német anyagilag is jól járt, ha csak némettel lépett gazdasági kapcsolatba. Céltudatos politika volt ez, amit valódi német alaposággal hajtottak végre.

A litván politika különböző taktikai fogásokkal is dolgozott. A Memel-vidéknek külön tartománygyűlése volt, amelynek 28 tagja közül hat volt a litván. A határozathozatalhoz 21 tag jelenléte kellett, a litvánok tehát egyszerűen nem mentek el az ülésre, két német tagot is megnyertek s így a tartománygyűlés egyszerűen munkaképtelenné vált s a memeli autonómia értéktelenné vált. Politikai fogás volt ez, amellyel „le lehet kötni az ember kezét, be lehet tömni a száját, de nem lehet megnyerni az esztét és szívet” — mondja a memeliek egyik panaszírata. És az őslakoságnak igaza volt. A nemzeti öntudat egyre növekedett a memeli németekben s az 1938 végén megtartott választásokon a német párt elsőprő győzelmet aratott, a tartománygyűlésbe csak három litván került be s ezzel a szabotálo politika korszaka is lezárult. Litvánia megkísérelte ezután a memeli németiség megnyerését, de az engesztelő politikát elkésett s az utolsó hónapokban már Litvánia kellett a világnak, hogy csak idő kérdése, mikor tér vissza Memel az anyaországhoz.

Az idő elérkezett. A december eleji választásokat a németiség népszavazásnak tekintette és ezen Németország győzött. Litvániának olyan politikához kellett folyamodnia, amelyben számol Memel elvesztésével s éppen ezért olyan megoldást kellett keresnie, amely legkevesebb áldozattal jár. Két tanulság is lebegett a litván politikusok szeme előtt: Vilna elvesztése, amikor engedni kellett a hatalmi szónak és a tavaly lejátszódott lengyel-litván ellentét, amikor Lengyelország nyomására fel kellett vennie szomszéd-ellenfelével a normális kapcsolatokat. Litvánia közel húsz éven át elhibázott külpolitikát folytatott: a szovjet segítségére spekulált s Lengyelország felé határait elzárta. A lengyel-litván vasutvonal síneit gaz nőtte be s a hirhedt zsoldhatáron át csak a határőrök puskagolyói fűtültek át egy-egy menekülő után. Tavaly Litvániának engednie kellett a lengyel nyomásnak és még mielőtt háború tört volna ki, a zöld határon át megindult a békés forgalom. Most a litván államélet másik nagy problémája oldódott meg. Igaz: Litvánia elvesztette a Memel-vidéket, de Németország biztosította számára a kikötő szabad használatát. Talán e percben még fáj Litvániának a veszteség, de a történelem bebizonyítja majd, hogy ez az okosság többet ér a litván nemzet számára, mint makacs ragaszkodás ahhoz a fikcióhoz, hogy Memelből a valóságban is sikerül Klajpedát csinálni.

Egy közel két évtized óta izzó kérdés kapott feleletet akkor, amikor Hitler kancellár ujjongó tömegek sorfala között végig vonult Memel főutcáján. Igen: Memel és nem Klajpeda utcáján. Mert Klajpeda már csak történelmi emlék amint a memeliek mondják: a német mul egyik keserű emléke.

A francia köztársasági elnökjelöltek. Április 3-án lesz az elnökválasztás Franciaországban. Jelölteként emlegetik Lebrun jelenlegi elnökön kívül Henri Queuille földművelésügyi minisztert, C. O. Ferdinand Bouisson volt kamaraelnököt és Justin Godard szenátort.

Az adózó polgárok április-május havi határidős naplója

Szerkesztette: **Dr Lengyel Zsigmond ügyvéd**, a váradi Háztulajdonosok Szövetsége ü. v. elnöke

1. Április 1-én veszi kezdetét a kincstári adózási év. Ekkor válik esedékessé a kincstári adók és pótdadók április negyedévi részlete.

Az adózók azonban ezek kifizetését május hó 15-ikéig növelés nélkül eszközölhetik.

Ha a negyedévi esedékes adókat május 15-ig kifizetik, 5 százalékos mérséklést igényelhetnek.

Az adónak eddig az időpontig ki nem fizetése esetében pedig a kincstár élhet az adóemelési joggal és a költséges végrehajtási lépéseket megteheti.

2. Április 1-től május 15-ikéig kell beadni a jelzálogtartozások után fizetett kamatterhek mennyiségét tárgyazo bejelentéseket és ezen az alapon kell kérni a kivett házadó és suprakota mérséklését.

3. A fő- és az albérlők bejelentési kötelezettségét megállapító törvény rendelkezései szerint az „ingatlan könyv” április 23-ikán fog megjelenni.

Ezeket a könyveket 1939 május 23-ikáig kell a végrehajtási utasításban előírt módon kitölteni és 2 példányban a kerületi rendőrbiztosi hivatalhoz beadni.

Minden változást, mely ezen bevezetések tárgyában utólag bekövetkezik, úgy a népesedési hivatalhoz, mint a kerületi rendőrbiztoshoz be kell jelenteni.

A bejelentések alkalmával fel kell mutatni a bejelentett személyekre vonatkozó igazoló okmányokat.

Az ingatlan könyvek bemutatásának és a bekövetkezett változások bejelentésének az elmulasztását a törvény rendkívüli nagy bírságokkal és ezek behajthatatlansága esetében fogsággal bünteti.

Ugy az ingatlan könyv, mint a hivatalos bejelentő lapok kibocsátása előtt is terheli azonban a háztulajdonosokat és főbérlelőket a már bejelentett adatok tárgyában beálló változásoknak azonnali bejelentési kötelezése.

Erre a célra a Szövetség által kibocsátott bejelentő lapok, az ugynevezett tabloúk felhasználhatók és ezek a háztulajdonosok rendelkezésére is állanak.

4. A bérleti szerződéseket azok megkötésétől számított 30 nap alatt kell illethezés végett bejelenteni, mert ezek elmulasztását a törvény érzékeny pénzbírsággal sújtja.

A pénzügyi hatóságok minden egyes bérleti helyiség tárgyában külön kihágási jegyzőkönyveket vezetnek fel és külön-külön bírságokat szabnak ki, ami által az adózó arra van kényszerülve, hogy minden egyes ügyben külön-külön vagy fellebbezést adjon be, vagy pedig külön kérje a kiszabott bírság mérséklését.

Ezek megelőzése érdekében tehát feltétlenül alkalmazkodnunk kell a törvény rendelkezéseire és be kell mutatnunk a bérleti szerződéseket illethezés végett.

A háztulajdonosok Szövetsége a törvény előírásainak teljesen megfelelő szerződési űrlapokat tart a Szövetség irodájában a háztulajdonosok rendelkezésére és ajánlatos, hogy a háztulajdonosok a bejelentéseket ezeken az űrlapokon eszközöljék.

5. Az adókvetések tárgyában ezideig új törvény nem jelent meg. Ellenben a pénzügyminiszter urnak a Nemzeti Újjászülési Front főtanácsa előtt kifejtett előterjesztései és a múlt évi „Adóátvitelési törvény” rendelkezéseinek összehasonlító tanulmányozása alapján a kibocsátandó új adótörvény várható rendelkezései tárgyában a következő tájékoztatást nyújthatom:

1. Új adókvetések a folyó évben nem lesz-

nek. A kereskedők, az iparosok és a szabad foglalkozásúak adóit (orvosok, ügyvédek, mérnökök, gyógyszerészek stb.) egyötöd rész emeléssel fogják átvinni az április 1-én kezdődő új adóévre.

2. Két százalékkal emelkedik a nemzetvédelmi adó kulcsa.

3. A tőkekamat adónak, a C. és a D. listában felsorolt áruk forgalmi adójának, a számlabélyegadónak és az ingatlan átírási illetéknek a kivett kulcsait az új törvény 2 százalékkal felemeli.

Az alkotandó új adótörvény azonban több-remű könnyítéseket is fog tartalmazni. Ezek közül a fontosabbak a következők:

1. A bankoknál és más hitelintézeteknél gyűmölcsözőleg elhelyezett betétek tőkekamat adó kivett kulcsát, ha a betét három hónapnál kisebb ideig marad a bankban, — 5 százalékra, a három hónapnál hosszabb ideig elhelyezett betéteké pedig 2 százalékra leszállítja.

2. A váltók bélyegilletéke az eddigi illeték felére szall le.

3. A felszámolás alatt álló pénzügyi intézetek adója ugyancsak az eddigi adónak a felére lesz leszállítva.

4. A kereskedők nem lesznek korlátozva abban, hogy könyveiket az általuk választott nyelven vezethessék. Az erre az esetre eddig megállapított kétszeres adóztatás megszűnik.

5. Fel fogja menteni az új törvény a patenta fxa I-VII-ik osztályába bezárólag besorozott kiskereskedőket és kisiparosokat a könyvvezetési és a könyvek bélyegzési kötelezése alól.

6. A házaló kereskedők engedélyeit az eddig 660 lei bélyeg helyett csak 27 lei bélyeggel kell bélyegezni.

7. Meg fogja szüntetni az új adótörvény a háztulajdonosoknak azt a kötelezettségét, hogy a bérlelőknek évről-évre deklarációkat adjanak be a pénzügyi adminisztrációhoz stb.

8. A magánalkalmazottak fizetése utáni adókat és a munkakamara illetéket mindig a hó 10-ike és 30-ik között kell a pénzügyigazgatóság II. emeleti 36. számú szobájában számfejtetni és a földszinten levő pénztárba befizetni.

9. Május 15-ikéig kell befizetni az ingatlanokra vonatkozó 10 és illetve 17 éves konverziós adósságoknak félévi törlesztési részleteit.

10. Minden háztulajdonos, minden kereselő és minden iparos tartása rendben az általuk bérlelőkről és illetve üzleti vagy ipari személyzetükről vezetett konspektusokat.

11. A háztulajdonosok a házaikban levő összes lakásokat és egyéb helyiségeiket látható helyen alkalmazott a következő feliratu „Apartament” számtáblákkal lássák el. A számozást a földszinten kell kezdeni.

A kapubejáratnál függeszék ki a lakók névjegyzékét.

Ezen kötelesek elmulasztása 2000 lejig terjedhető pénzbírságot vonhat maga után. A regulament ezövegéből azt kell megállapítanom, hogy nemcsak a lakásokat, de az üzleti, ipari, raktári vagy más helyiségeiket is számokkal kell megjelölni.

12. A háztulajdonosok jelentsék be bérbeadó végett megüresedő helyiségeiket.

Szövetségünk Cosbuc-utca 4. és Avram Jancu utca 13. szám alatti irodájában a háztulajdonosok érdeklő bármely kérdésben a Háztulajdonosok Szövetsége tagjai díjtalan felvilágosításokat nyújthatnak, de legutolsó tagdíjuk fizetését igazoló nyugtájukat fel kell mutatniok.

* Féloldali hűdésben szenvedő betegeknek gyakran igen nagy megkönnyebbülést szerez egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz azért, mert anélkül, hogy a betegnek a legcsekélyebb mértékben is erőlködni kellene, a beleket alaposan kitisztítja és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Feljegyzések

Háromezer gyermekről van szó, kiket az elmúlt két hosszú esztendőnek a rendén Barcelonából Oroszországba szállítottak. Ezeket a gyermekeket most visszakövetelik a szülők s Moszkvából már megérkezett a válasz, hogy visszatérésüknek nincs akadálya.

Több ez a néhány sor, mint egyszerű napihír, mely e szerencsétlen gyermekek hányatott sorsának újabb fordulatáról tudósít. Amikor vagy másfél évvel ezelőtt megkezdődött elszállításuk, olvastuk a különböző kommentárokat, melyek e műveletet kísérték.

„El kell szállítani e gyermekeket Barcelonából, ahol ellenséges bombák és az élelmezési nehézségek egyaránt fenyegetik életüket, — szólottak a kommentárok, — de egyébként is a proletariátus nemzetközi világában mindegy, hogy hol nevelkedik fel a gyermek, csak a szellem legyen az, amelyre szüksége van.”

Ugy látszik azonban, hogy még sem mindegy. A családi érzés és a szülői szeretet nagyságát erősebbnek bizonyult, mint a legnagyobb igyekezettel kidolgozott világrendi elmélet. A spanyol anyák látni akarják gyermekeik gondör firtjeit, nevető fekete szemüket, hallani akarják hangjukat, még akkor is, ha nem is tudják ennek a hangnak minden kérését teljesíteni. Ha még talán hisznek is abban, hogy a távoli új hazában jobb a sorsuk, mint nekik, az elszegényedett és megkínzott Spanyolországban, mert hiszen nekik mindig csak ezt mondták, — látni akarják szemtől-szembe életük folytatását és érezni akarják ezt a csodálatos meleget, mely a gyermekek kicsi kezén keresztül felemelgy vissza a szülői testbe, mint a gyermek szemén és szaván keresztül a szülői szívébe és lélekbe.

Ott messze Moszkvában pedig nem mondanak már ellen az emberi szív követelésének, nem gúnyolódnak és nem fölényeskednek többé, mint régebben tették ilyenkor, hanem szép csendesesen és egyszerűen kiadják a gyermekeket. Csupán azt kérdezik még meg, mi legyen a teljesen árvákkal, kiket nem követel vissza senki, mert nincsen, aki ezt megehesse...

A kis spanyol gyermekek tehát visszatérnek családi körükbe és ez az ő vidám visszatérésük visszatérést jelent azokhoz az örök alapokhoz, melyek az emberiség felemelkedése és csodálatos művelődése felépült. Tudjuk, hogy ezt a művelődési éppen ma retentő veszedelmek fenyegetik. Halljuk e veszedelmek dübörgését, látjuk a gomolygó felhőket, érezzük a légkör fülledt feszültségét szerte az egész világon. Ez a pár soros rövid kis hír, melyet úgy halásztunk ki a cikázó távlatok közül, ahogyan a mezítlábas cigányasszonyok a hóvirágot szedik a hótakaró alól, mégis sokkal többet mond, mint amennyit szavai kifejeznek.

Ez a hír azt jelenti, hogy még Moszkvában is kezdenek visszatérni a család fogalmához, úgy, ahogyan az 2000 esztendő fejlődése alatt kialakult és társadalmak alapfala lett. A családnak ezt a keresztényi fogalmát az emberi szolidaritás fejlődése kiterjesztette az emberek magasabb egyesüléseire, mely éppen olyan szükséges és természetes, mint ez az ősi alapsejt. A spanyol gyermekekről szóló hírből valahogyan benne van az is, hogy e magasabb fogalmak felé is elindult valahol láthatatlanul a visszatérés, minden veszedelmek és kétségek ellenére.

(Skin.)

CIPŐ

szükségeit husvétra legolcsóbban, prima minőségben beszerezheti

Kirakati árainkat
okvetlen kériük
megtakinteni

MUHARY cégnél

ORADEA, Bul. Regele Ferdinand 9

kül, hogy ránézett volna, delejezetten tagolta a szókat:

— Engedd asszony... mennem kell... A Próféta parancsolta, hogy menjek, mindig csak menjek, valameddig ide vissza nem tér... Engedd asszony... Efraimnak mennie kell...

És Efraim, a kalmár zsidó, úgy, ahogyan volt, egy elárvult bottal a kezében kilépett az ajtón.

*

Az asszony kétségbeesetten nézett az ura után, aki imbolygó, tétova lépésekkel hagyta el a házát és övét. Nem mert utána menni. A férfi szavaiban annyi erő és határozottság rejlett, hogy nem tudott ellenkezni. Nem is sejtette, mi történhetett vele. Megállott az ajtóban és kezeit tördelve nézett az ura után, kinek alakját már el is fedte egy utcakanyarulat. Ismerősök meatek el a ház előtt. Az asszony megszólította őket:

— Mondjátok, mi történt?

— Most szegeztek keresztre a Prófétát, mondják pompán és szomorúan.

— Izrael Istene!... — kiáltotta az asszony rémülten. És mondták, mi történt férjemmel, Efraimmal?

— Mikor a Próféta a kereszt sulya alatt elbukott, akkor Efraim rákiáltott és ököllel ütött rá. És akkor a Mester mondott neki valamit. Bizonyára megátkozta. Meg is érdemelte, felelték ugyanolyan pompán.

Az asszony az ajtóba roskadt és kezeibe temette zokogó arcát.

Mire felnézett, már senkit se látott maga körül. A kétségbeesés, s a fájdalom, mely cselekvésre sarkalta, a bizalom és a hit, melyet a Mester iránt érzett, hirtelen elhatározásra bírta. Igen, elrohan a Názárethez, a keresztfa alá és irgalmat kér elvetemült férje számára. Leroskad alatta és véres könnyeket fog sírni ott, ahol a kezéből és a lábából patakzik a vér. A Mester meg fogja hallgatni könyörgő szavait, hisz valamikor csak beszélni hallotta őt, mindig az irgalomról, szeretetről, megbocsátásról ömlöttek mézédés szavai. Igen, ez az egyetlen, ami még segíthet Efraimot.

Tétovázás nélkül megindult. Keblére szorította négyhónapos csecsemőjét és rohant az Agykopyák hegye felé. Nem vette észre lelkének e nagy döbbenetében, hogy lassan sötétedik az ég, s koronként tompa moraj nyilallik ki az ólomszürke felhőkől. Csak akkor eszmélt minderre, amikor egy erős szélroham szembeontott vele. Ez gyorsabb menetelre ösztönözte a kétségbeesett asszonyt. Hat óra volt már és a Golgothán a halálra kínzott Próféta vértelen ajkáról már leszakadtak a világos mardosó szavak:

— Én Istenem... Én Istenem... Miért hagytál el engem?...

Az asszony meg nem rogyanó igyekezettel haladt előre. A futó eső, melyet haragos vihar kergetett erre, nagy cseppekben szántott végig a poros úton, s csapkodta az előre siető asszony arcát, aki nyöszörgő gyermekét lázasan szorította magához, védve, óva a szél és eső ellen. Az asszony szája tele volt imával és könyörgéssel:

— Mester, drága Mester... Hiszek benned... Könyörülj rajtunk... Bocsásd meg Efraim bűnét!...

Ebben a pillanatban rettentő dördült az ég. Ember, állat, fű, fa megremegett. Salamon márványtemplomából riadtan ömlöttek ki a természet haragja miatt odamenekült zsidók és rekedtem ordították:

— Jehova!... Jaj nekünk!... A kárpit végighasadt Salamon templomában!... Itélet napja ez!... Jaj nekünk Jehova!...

Az asszony az Agykopyák hegyének aljához érkezett. A csöcselék, mely egy félórával előbb még vánnvadtt ökleit razta a Messiás felé, most fejeszvetten menekült le a hegyről. A vén korifeus zsidók szakállukat tépték és vézna mellüket verték.

Az asszony már látta a keresztet. Mind a hármat. Tudta, hogy a Mester a közepén van. A komor sötétséget megvilágító villanások fényében szemébe villant pillanatra a közepén álló kereszt, s mintha Mester sápadt arcát is látta volna, s vértől-köntől csapzott fejét amint lassan megmozdítja. Előre, előre, még él a Mester, még megbocsáthat, ha idejében omlék lábaihoz a kérelemmel, biztatta, erősítette magát az asszony, akit hegyről lemenezők majd elűtöttek.

Újabb dörrenés, újabb villanás, újabb jajjai és nyöszörgései az emberfeletti rémületnek. Efraim felesége úgy érezte, hogy inog a föld lábai alatt, mintha minden megindult volna körülötte. A melléte elrohanók halomra buktak fel a meglódult földön. Ereje elhagyta, lábai felmondták a szolgálatot. Már tudta, hogy kérésével nem jut el a Mester lábai elé. Utolsó, kérés, könyörgő, rimánkodó tekintetével felnézett még egyszer a Golgotha ormára, ahol már véget ért a földi szenvedés orgiája.

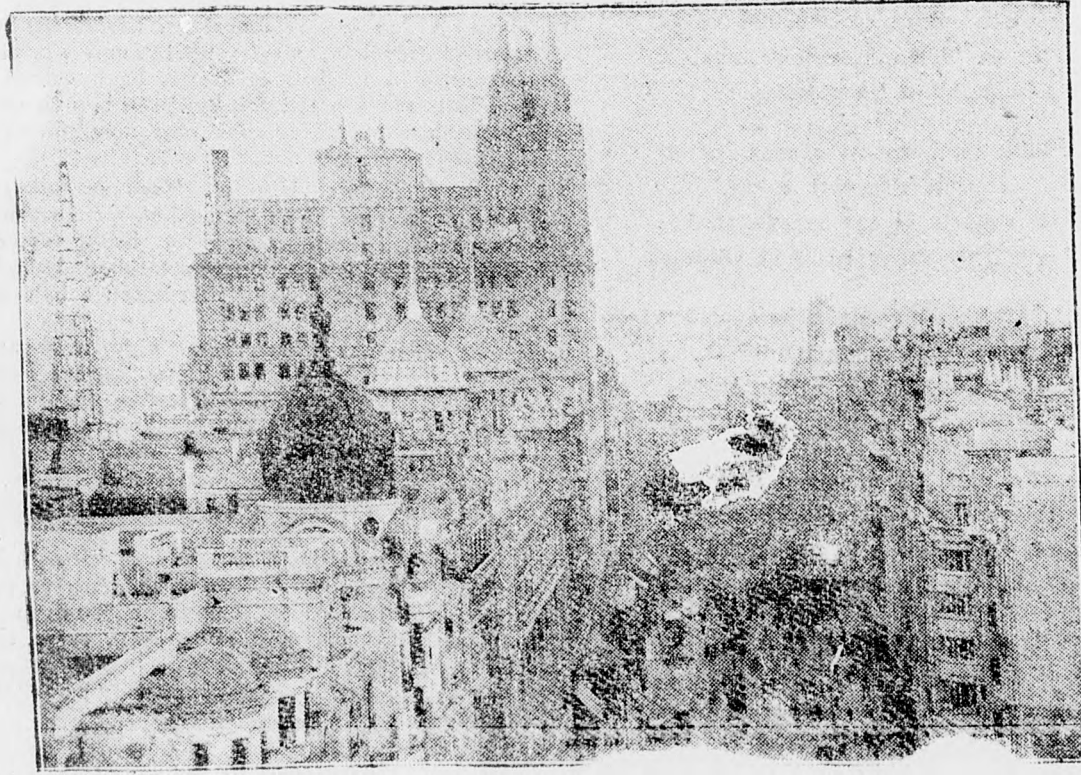
Aztán leroskad, csecsemőjét rogytában is görcsösen szorítva szívéhez. Egy útszéli szikla tövében mély ájulásba esett.

*

Efraim pedig, a kalmár zsidó, az Ur könyörtelen parancsa szerint ment, ment, örökké csak ment. Zöld pázsiton, tarlolt mezőkön, árnyas völgyeken, kopár hegyeken, a napfényen, az éjszakában, a pirkadó reggelen, a búcsúzó alkonyon át csak ment, ment fáradhatatlanul. Nem volt akadály, ami megállítsa, nem ellenség, ami feltartóztassa, nem jóbarát, ki pihenésre biztassa.

A tűzön átgázolt, a vizen átvégődött, a mélységet átugrotta; nem kérdezett semmit senkitől, nem felelt semmit senkinek. Rongyosan, csapzottan, kócosan, mezítláb ment, csak ment Efraim. Ha alamizsnát adtak, megette, ha nem adtak, éhezett és nem panaszkodott. Ha verekedő embereket látott, szemét eltakarta, s messze elkerülte őket, ha verekedő gyermekeket, szeretettel szétválasztotta. Eső verte, napfény szárította, vihar tépdeste, de csak ment, szorgos igyekezettel ment Efraim, a kalmár zsidó.

És lön a népek között az ő neve Buttadeus, vagyis az ember, aki megütötte Istent...

Madrid egyik főútja, baloldalon a posta hatalmas pailójával.

SZOBROK

eszüetek, rózsafüzrek, plakettek, szentképek stb. legelőszőbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legregibb templomrendező és zászlókészítő vállalatja

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.
Alapítás: év 1863 Tel. At. 83-3-44.
75 éves cég.

Hányvismecselelés

Lexikon

für Theologie und Kirche

Herder kiadásában megjelent a Buchberger-féle Lexikon für Theologie und Kirche című nagyszabású műnek utolsó, X. kötete. Ezzel 10 évi munka után a katolikus hittudományoknak ez a hatalmas tárháza teljesen elkészült. A 10 kötet 10,448 oszlopban 27,247 címszót ölel fel, közel 1500 képpel, térképpel és ábrával. A munka létrehozásában a legkiválóbb német és külföldi hittudósok egész kara dolgozott, a legeredetibb források alapján, a legújabb kutatások és irodalom felhasználásával, mindenben legjobbat adja, lehetővé téve a rövidséggel valóban hálásak lehetünk a világhírű cégnek e teljes munka kiadásáért. — A tíz kötet ára fűzve 254 Mk, vászonban 294 és félbörkötésben 333 Mk.

Pacelli bíboros a budapesti Eucharisztikus Világkongresszuson

Az elmúlt évi feledhetetlen szépségű budapesti nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson százezrek várták a lobogódiszben pompázó pályaudvaron a Szentatya követének Pacelli bíborosnak érkezését. Százezrek várták — és a további napok során százezrek hallgatták, itták minden szavát — és százezrek borultak térdre, amikor áldásosztó kezén át Krisztus földi helytartójának áldása reájuk szállott. Követül küldötte őt akkor a Szentatya és senki sem tudta, senki sem sejtette, hogy néhány hónap múlva a Szentlélek Uristen kegyelme őt ülteti arra a trónra, amelyről Krisztus földi országát kormányozzák.

Senki sem tudta, senki sem sejtette ezt, azért talán a világ egyetlen pápai követét sem részesítették soha olyan hódolatteljes ünnepségben, mint a budapesti Eucharisztikus Kongresszuson Pacelli bíborost, — a későbbi XII. Pius pápát.

Talán a lelkek csodálatos megérezése nyitotta ünneplő éljenzésre és hálaszavakra az ajkakat.

Előttünk fekszik a budapesti Eucharisztikus Kongresszus emlékkönyve. És amint átlapozzuk, az első oldalról reánk tekint Pacelli bíboros jóságos két szeme, amelyek mintha szívének melegét sugároznák arra, akire reánéz.

És a kongresszus minden mozzanatán — kezdve az első perctől az utolsó pillanatokig — ott látjuk hatalmas méltóságteljes alakját. Nemcsak a Szentatya áldását hozta Budapestre, hanem az egész lelkét öntötte, egész lelkével átitatta a kegyelemteljes napokat. Forgatjuk az album lapjait, visszaemlékszünk azokra a napokra és nem kis büszkeséggel mondjuk: Igen én láttam XII. Pius pápát, engem is végigsimogatott jóságos szemével és énreám is ő adta ott a kongresszuson a Szentatya áldását.

Olyan kedves emlék lett most ez az album. Láthatjuk a hatalmas ünnepség minden pillanatát és láthatjuk a pillanatok gyújtópontjában Pacelli bíborost. És szavait, csodálatos erejű beszédét itt olvashatjuk az albumban. És újra emlékezhetünk rá.

Kedves emlék lett ez az album mindenkinek, aki ott volt, de kedves emlék azoknak is, akik csak lélekben lehettek ott.

Valóban ennek az albumnak ott kell fenni minden öntudatos katolikus család asztalán. Szébb húsvéti ajándékot, — mint ezt az albumot — elképzelni sem tudunk.

A kongresszusi album kapható az *Eclesia* könyvkereskedésben Nagyvárdon (Regele Carol-út 1. szám). A díszes kiállítású értékes album ára 420 lei és 30 lei portó.

(Mty)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 le.

Nagykoronázás: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

MEGKEZDIK A TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROSI PLÉBANIATEMPLOM BELSŐ ÁTALAKÍTÁSÁT. Temesvár. Saját tud. Már több ízben szó került arról, hogy a helybeli józsefvárosi plébániateplom nagyszabású belső renoválását ejtik meg. A templom külső tatarozását már néhány évvel ezelőtt hajtották végre, amikor az eredeti barokk-stílus helyreállításáról gondoskodtak s a templom külsejét díszessé tették. Metzger Márton dr. prépost-plébános akciója folytán a belső renoválás is megindul mihamarább, valószínűleg már április végén. Mintegy két hónapig zárva lesz a templom, illetve nem tartanak benne istentiszteletet, ezek számára más helyről fognak gondoskodni. A belső megújítás hatszáz ezer leibe kerül s ennél is a tiszta barokk-stílus megővéására igyekeznek.

HUSVÉT HETÉBEN TILOS MINDEN HÁZIMULATSÁG IS. Arad. Saját tud. Az aradi rendőrség illetékes ügyosztálya husvét hetében nem engedélyez egyetlen házi vagy másnévű mulatságot sem. A rendőrség felhívást bocsátott közre, amelyben tudomásul adják, hogy ilyen nemű kérést ne is nyújtsanak be, mert feltétlenül visszautasítják.

A VIRÁGVASÁRNAPI ISTENTISZTELET a nagyváradai római katolikus székesegyházban délelőtt fél tíz órakor kezdődik barkaszenteléssel. Tíz órakor szentmise lesz, mely alatt Jézus szenvedésének történetét (Passio) éneklék. D. u. három órakor vecsernye s utána keresztúti ájtatosság.

Gondos feleség munkából hazatérő urát Diana sósborszesszel várja.

Helyreállt a vasúti forgalom Arad—Piski és Arad—Brád között. Arad. Saját tud. Az elmúlt két nap folyamán Arad megyében és árvízveszedelem következtében némely helyen a vasúti forgalomban zavarok álltak be, de most az Arad—Piski és az Arad—Brád vasúti vonalon, ahol a szerdai nap folyamán csak átszállással lehetett lebonyolítani a forgalmat, már teljesen megjavították a vasúti pályatestet, úgyhogy a forgalom ismét zavartalanul megkezdődhetett. Az utóbbi napokban a Maros vize két és fél métert emelkedett, azonban már ez a vízállás is állandó spádásban van. Az árvízveszély Arad megyében és Aradon elmúlt.

BOMBA ROBBANT A NEWS CRONICLE SZERKESZTŐSÉGE ELŐTT. Londonból jelentik: Az angol fővárosban folytatódna a bombamerényletek. Pénteken a News Cronicle szerkesztőségének ablakai alatt robbant bomba. A robbanás ereje betört a szerkesztőség ablakait, de szerencsére emberéletben nem esett kár. Ugyancsak pénteken két nagy divatruházban is robbanás történt. Az angol rendőrség, mint az előbbi robbanásoknál, most is az íreket gyanúsítja.

450 dohányelárusító engedélyt vonnak vissza Szatmár megyében. Saját tud. Az Állami Dohányjövődék bucaresti vezérigazgatósága a szatmári főközpontjához küldött, melynek értelmében a szatmár megyei dohányelárusító engedélyk számát 40 százalékkal kell csökkenteni. Megállapították ugyanis, hogy a megye területén nagyon sok tökésekény dohányelárusító vállalat működik és ezek akadályozzák a forgalmat. A rendelet értelmében mintegy 450 engedélyt vonnak vissza.

MAJDNEM 10 MILLIÓ LEI MÁRAMAROS-SZIGEGT VÁROSÁNAK 1939-İK ÉVI KÖLTSÉGVETÉSE. Saját tud. Máramaros-sziget város vezetősége elkészítette a város 1939—40. évi költségvetését; ami közel 10 millió leit tesz ki. Pótadóból 2.158.500, földadó 100.000, városi adó 1.190.400, városi taxák 1.268.810 és 25.000 előre nem látott bevételekből 1.835.142 lei. A költségvetés végösszege 9.890.852 lei.

Zürichi zárlat. Párizs 11.81, London 20.07 fél, Newyork 445 hétnyolcad, Brüsszel 75.02 fél, Milánó 23.44, Amszterdam 236.75, Berlin 178.80, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucuresti 337.

Allampolgársági ügyek a nagyváradai törvényszéken. Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai törvényszék most tárgyalta Szameth Henric Sinaia-utca 1. szám alatti lakos állampolgársági kérelmét. Szameth, kinek a Gojdu-allén van kocsmája, annak idején kimaradt az állampolgársági listából s most kérte a listába való felvételét. A törvényszék a tárgyaláson helyet adott Szameth kérelmének és állampolgárságát elismerte. Ugyancsak most tárgyalták özv. Gerendi Kornélné Össitelep 1. utca 23. szám alatt lakó nő állampolgársági kérelmét is. Özv. Gerendi Kornélné még az 1929. év folyamán kérte az állampolgársági listába való felvételét. A törvényszék kimondta a kérés jogosultságát és elrendelte az állampolgársági listába való felvételét.

*** Friss csapolás, friss csapolás, ettől hangos éterem, söröző, kávéház. Megjött Dreherék Márciusi söre, minden sörívő várvavárt öröme!**

Nagy kedvezménnyel lehet Budapestre utazni Budapestről jelentik: A rendkívüli állapotokra való tekintettel az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a budapesti mezőgazdasági kiállítást március 23—27. napjairól március 29—április 3. napjaira halasztotta. Ennek megfelelően a menetjegyirodáknak váltható kiállítás igazolványokkal április 3-ig lehet kedvezményesen áron Budapestre utazni, ugyancsak a kedvezményes áru vizum is április hó 3-ig Budapesten váltható utólag. Budapestre március hó 29-től április 13-ig lehet a kedvezményvel visszautazni. A vizumkedvezményt felekezeti különbség nélkül, tehát a zsidók is igénybevehetik az utazási igazolvány érvényességének időhatárában. A kedvezmények igénybevételével április 13-ig, tehát husvét utánig lehet Magyarországon tartózkodni. A MÁV vonalain menet-jövet 50 százalékos a kedvezmény és az ut menet is, jövet is, megszakítható. Ezenkívül az igazolvány birtokában háromszor lehet a vidékre is utazni 30 százalékos kedvezménnyel.

10 bála olcsó pamut érkezett Máramaros-szigetre. Saját tud. Pop Péter, a „Tisa” bank igazgatója újabb kérdéssel fordult az illetékes miniszteriumhoz, hogy a máramarosi falusi lakosság részére 1 vagon olcsó pamutot utaljon ki. A fávíratra kérelemre csütörtökön már 100 bála pamut érkezett, melynek kiosztása már kezdetét is vette.

ELITÉLTÉK A RÁKÓCZI-UTON ÖSSZEOMLÓTT BÉRPALOTÁT ÉPÍTŐ MÉRNÖKÖKET. Budapestről jelentik: A büntető törvényszék hosszas tárgyalás után most hirdetett ítéletet az emlékeztetes Rákóczi-úti bérpalota beomlásának ügyében. Mint ismeretes, 1936 június 23-án a Rákóczi-út 73. szám alatti bérpalota összeomlott és romjai alá temetett egy szerencsétlen cselédleányt. Több súlyos sebesülte is volt a szerencsétlenségnek. A törvényszék Enyedi Béla mérnököt hat heti fogházra és 1000 pengő pénzbüntetésre, míg Stein Péter mérnököt 2 heti fogházra ítélte gondatlanságból okozott emberölésért. Az ítélet indoklása elmondja, hogy a két mérnök azzal okozta a szerencsétlenséget, hogy a felső emeletre nagyobb megterhelést építettek rá, mint amelyet szabad lett volna. Az ítélet nem jogerős.

Egy hétre állapították meg Aradon az élelmiszerek maximális árait. Saját tud. Az aradi városvezetőség illetékes ügyosztálya a következő hétre megállapította az élelmiszerek maximális árait. Ennek értelmében a tej és tejtermékek: tehéntúró 14—16 lei kilogrammonként, juhtúró 22—30 lei kg., tej literje 5—6 lei, tejföl 25—40, vaj 70—80 lei. — Gyümölcsök: alma 12—16 lei kilogrammonként, dió 22 lei kg., hámozott dió 76—80 lei kg., narancs 32—50 lei kg., citrom darabja 3—4 lei. — Baromfiak: Tyuk párja 100—140 lei, kővér liba 500—600 lei, sovány liba 220—260 lei, csirke 60—80 lei, kővér kacsa 260—300 lei, sovány kacsa 120—180 lei. — Zöldségek: burgonya 350—4 lei kg., szárazbab 10—11 lei kg., hagyma 5—7 lei, lencse 7—8 lei kg., savanyu káposzta 7—9 lei kg., leveles való zöldség 2—3 lei kötegenként.

Converziós hirdetések, mérlegek, közgyűlési meghívók, árverési hirdetések és bármilyen hivatalos és magánhirdetmények terminusra való megjelentetését vállaljuk a

Monitorul Oficial,

Correspondenta Economica, Buletinul Bancar Bucuresti és a

Buletinul Justitiei

cluji hivatalos lapokban v. bármely bucaresti hivatalos lapokban, vagy bármely bucaresti lapban. — Arájlattal szivesen szolgál, kívánatra személyesen felkeressük.

RUDOLF MOSSE S. A.

oradeai fiókja.

Parcul Traian 6. Telefon 35-93.

*** Hosszu idő óta fekvő betegek a természetes „Ferenc József” keeserűvizet nagyon szivesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes bashajtó hatását általánosán dicsérik. Kérdezzék meg orvosát.**

Ötezer lei kalandos útja az egyik szalmazsák-tól a másikig. Szatmár. Saját tud. Nem mindennapi ügyben fejezte be a nyomozást a nagy-károlyi rendőrség. A bűnügyi osztályon nemrég megjelent Krausz Mór nagykarolyi lakos, aki elpanaszolta, hogy Bélteki Ferenc napszámos ellopja a szalmazsákjába rejtett ötezer leit. Krausz ugyanis megkérte Béltekit, töltsön meg a szalmazsákot friss szalmával. Csak miután a napszámos eltávozott, jutott eszébe, hogy a szalmazsákban tartotta ötezer lei megtakarított pénzét. Az összeget keresni kezdte, de nem találta. Bélteki a rendőrségen tagadta a lopást, a zsákmányt azonban lakásán megtalálták az ügyben — a szalmazsákban. Az öreg napszámost letartóztatták.

Nagyanyjánál találták meg a Brassóból megszökött kis diákok. Nagyvárad. Saját tud. A brassói rendőrség néhány nappal ezelőtt értesítette a nagyváradai rendőrséget, hogy egy O. D. nevű 13 éves középiskolai tanuló március 8-án eltűnt szüleinek Hirschl-utca 20. szám alatti lakásáról. A gyerek eltűnése miatt kétségbeesett szülőknek az volt a gyanuja, hogy a kis diák Nagyvárad felé vette útját és valószínűleg itten élő nagyanyjánál rejtőzködik. A rendőrség életvédelmi osztályának egyik tisztviselője fel is kereste a gyermek nagyanyját, özv. Czirkák Mihályt, ahol a kis nebuló meg is találták. A rendőrség táviratilag értesítette a fiú szüleit a gyermek megkerüléséről.

SZABÓ DEZSŐ ÉS TUTSEK ANNA ÖRNEPLÉSE. Budapestről jelentik: Szabó Dezső, a neves magyar író, az idén lesz 60 éves. Szabó Dezső tisztelői ebből az alkalomból nagy ünnepek rendezésére készülnek. — Tutsek Anna, a magyar leányifjúság közkedvelt írója, a közeli napokban éri el 70-ik születésnapját és 40 éves írói jubileumát.

Máramaros-szigeten husz rádióst lopott meg Gerő Ottó. Máramaros-sziget. Saját tud. Megirtuk, hogy Szatmáron letartóztattak egy Gerő Ottó nevű fiatalembert, tömördek szélhámosság elkövetéséért. Most megállapítást nyert, hogy Gerő Ottó Máramaros-szigeten rádiójavitás ügyével hatolt be a jobbolduak lakására s ami érték kezéigébe akadt, ellopta. Szigeten eddig husz feljelentést tettek ellene.

FELGYUJTOTTA A SAJÁT HÁZÁT: HÁROMHAVI ELZÁRÁSSAL SUJTOTTÁK. Csikszereda. Saját tud. Nem mindennapi ügyben hozott ítéletet a törvényszék a napokban: Berszán Nicolae gyimesbükki lakost azzal vádolta az ügyészség, hogy részegen, gondatlanságból felgyújtotta a saját házát és ezzel nemcsak magának okozott kárt, hanem veszélyeztette a közleg vagyonsbiztonságát is. A törvényszék Berszánt háromhavi elzárásra, háromévi politikai jogvesztésre és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte.

A bájitaltól megőrült egy szatmári fiatalember. Szatmár. Saját tud. A lelketlen kuruzsok gerárdalkodása és a szegényebb néposztály tudatlan hiszékenysége, megdöbbentő szerencsétlenséget idézett elő Szatmáron. Szántó Miklós gazdálkodónak három beteges fia van. Miklós és Gusztáv gyomorbeteg, szenvednek, Károly pedig tüdőbeteg. A gazdálkodó fiait nem vitte orvoshoz, hanem Szikszai Gyula Dobrudge-utca 5. szám alatt lakó asztalos feleségéhez állított be velük, aki arról volt híres, hogy gyógyfüveket tud főzni. Szikszainé a fiukat „megvizsgálta”, majd „orvosságot” rendelt. Valami fekete, sűrű folyadékot neveztek orvosságnak, amit kávéba keverve adták be a betegeknek. Egy éve folyt már a „kezelés”, amikor Szántó Gusztávon hirtelen kitört a tó-boly. A fiu anyjának rontott, akat több helyen megharapott. A szerencsétlen fiatalembert a sziget elmeorvosintézetbe szállították. Rövid idő múlva a másik két Szántó fiu is beteg lett. Az öreg Szántó gyanút fogott és a rendőrségen feljelentette Szikszainét. A rendőrség kérésére a vegyvizsgáló intézetben megállapították, hogy a „gyógyszer” nadragulyát és mészport tartalmaz. A nadragulya hosszas használata tette tönkre a Szántó Gusztáv idegét. Szántó Miklós feljelentésében elmondta, hogy Szikszainé a jómódu gazdálkodótól huszezer leit csalt ki. Szikszainét a rendőrség letartóztatta.

Temetés. Sotter Jakab 54 éves korában Tarnján közegben meghalt. Temetése április 2-án délután fél 4 órakor lesz az ottani temetőben. (Caritas.)

Özv. Horváth Gusztávné szül. Verecs Emilia 57 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Steinberger-kápolnából. — Marozsán Mihály PTT. nyugdíjas 72 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése vasárnap délután fél 3 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

LEGUJABB

A román-német gazdasági egyezményt a nemzetgazdaságügyi miniszter ismertette a Legfelsőbb Gazdasági Tanács előtt

Bucuresti. Saját tud. A Legfőbb Gazdasági Tanács ülést tartott. Az ülésen Argetoianu királyi tanácsos elnököt és résztvettek a Tanács összes tagjai, valamint a gazdasági jellegű mi-

niszteriumok vezetői. Az ülésen Bujoi nemzetgazdasági miniszter tartott nagyszabású előadást, melyben részletesen ismertette a német gazdasági egyezményt.

Anglia kilépése a „fényes elszigeteltség“-ből

Az angol sajtó korszakalkotónak mondja a Chamberlain-kormány lengyel-védő nyilatkozatát. A Times megmagyarázza, hogy Anglia nem akar németellenes lenni

Londonból jelentik: Az angol sajtó teljes egyöntetűséggel korszakalkotó fontosságot tulajdonít Chamberlain miniszterelnök nyilatkozatának. A lapok szerint a nyilatkozat véget vet az eddigi angol politikának, a kontinens iránti érdektelenség hagyományos elvének. Ennek az érdektelenségnek, az úgynevezett „splendid isolation“-nek (fényes elszigeteltségnek) romjain új rendszer épül.

A Times vezéregyenesen foglalkozik a nyilatkozattal és azt hangoztatja, hogy az új angol politika nem németellenes. Anglia sohasem volt Németország bekerítésének híve, de minden államnak jogában van létérdekét megvédeni, ha veszélyben látja azokat. A vezércikk további részében lehetségesnek tartja a területi változásokat, de ezek a változások olyanok lesznek, amelyek nem jelentik Lengyelország területi épségének megsértését. — Anglia különben is nem Lengyelország területi integritását, hanem Lengyelország függetlenségét garantálja. Ugy tudja a lap, hogy a román kormány is csatlakozni fog a szövetséghez, de a román kormány ezzel kapcsolatos válasza még nem érkezett meg Londonba.

A Times még azt írja, hogy háború esetén Anglia flottájával siet Lengyelország segítségé-

re. Beck lengyel külügyminiszter talán éppen ezért tekinti meg londoni látogatása során Portsmouthban az angol flottát.

Nemzetközi értekezlet az európai összes vitás kérdések megoldására.

Párizsból jelentik: A Matin római jelentés szerint Rómában angol kezdeményezésre lépések történtek, hogy Franciaország, Németország, Anglia, Olaszország, Lengyelország, Magyarország és Románia részvételével nemzetközi értekezlet hívjanak egybe. Ezen az értekezleten az európai összes vitás kérdéseket megoldásra vinnék.

A lap szerint a római-angol ügyvivő ebben a kérdésben hosszasan tárgyalt Ciano gróf olasz külügyminiszterrel. Ciano külügyminiszter a tárgyalás után telefonon érintkezésbe lépett Mussolini miniszterelnökkel, majd a lengyel és az angol ügyvivővel tanácskozott.

A keleti és nyugati államok kölcsönös biztonsági megállapodása.

Párizsból jelentik: A külügyminisztériumban úgy vélekednek, hogy Beck lengyel külügyminiszter londoni utazásának végeztével megállapodás jön létre Franciaország, Anglia, Lengyelország, Románia és a Szovjet között. A megállapodás értelmében a keleteurópai államok kölcsönös alapon kötelezettséget vállalnak a nyugati nagyhatalmak irányában is.

Egy sepsiszentgyörgyi leány lelőtte a főügyészt azután öngyilkos lett

Albérlo ne udvaroljon a háziasszony leányának.

Sepsiszentgyörgyről jelentik: Kóródi Rozália 28 éves sepsiszentgyörgyi leány revolverrel rálőtt dr Vasile Devu sepsiszentgyörgyi főügyészre, majd a fegyvert maga ellen emelte és öngyilkos lett.

A megdöbbentő eset előzményei még nem ismeretesek teljesen, de úgy tudják, hogy dr Vasile Devu még törvényszéki bíró korában udvarolt a leánynak és náluk is lakott albérletben. Amikor főügyésszé kinevezték szakított a leánnyal és el is költözött tőlük. A leány azonban ebbe nem nyugodott bele és többször követelte a főügyésztől, hogy vegye feleségül.

Szombaton Kóródi Rozália beült a törvényszékkel szemben levő cukrászdába és megvárta, amikor a főügyész kijött a hivatalból. Utánasielt és anélkül, hogy megszólította volna, hátulról rálőtt, majd a leány nekitámaszkodott az asztal falának és agyonlőtte magát. A főügyész állapota válságos. Kóródi Rozália a helyszínen meghalt.

Az EMKE megkeresésére más nevet kap a budapesti Emke kávéház

Budapestről jelentik: Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület dr Nagy Mihály budapesti ügyvéd útján keresetet adott be a budapesti törvényszéken, amelyben kérte, hogy a Rakóczi-ut sarkán lévő kávéházat tiltsa el az Emke elnevezés használatától. A törvényszék a keresetnek helyt adott és az Emke kávéházat utasította, hogy elnevezését változtassa meg.

A japánok a francia Indokina közelében váratlanul megszállták a Sprally-szigeteket

Az elfoglalás híre nagy izgalmat keltett Párizsban.

Párizsból jelentik: Indokina francia gyarmat közelében a japánok váratlanul bekebelezték a Sprally nevű szigeteket. A sziget eddig tulajdonképpen senkinek sem képezte tulajdonát.

A Sprally szigetek bekebelezésének híre Párizsban nagy izgalmat keltett. A legközelebbi minisztertanácson részletesen megtárgyalják a szigetek elfoglalása után beállott új helyzetet.

A magyar-szlovák újabb határrendezés

A magyar csapatok által megszállott Ung-völgyi vonal magyar birtokban marad.

Bécsből jelentik: A „Völkischer Beobachter“ bécsi kiadása részletesen foglalkozik a szlovák-magyar határrendezéssel. Közli a lap, hogy a szlovák kormány elfogadta a magyar javaslatot. Illetékes szlovák körökre hivatkozva azt írja a bécsi lap, hogy az a terület, amelyet az utóbbi napokban a magyar csapatok az Ung-völgyében megszálltak, a magyarok birtokában marad. A megszállott községek közül esetleg csak Paróc és még egy község kerül vissza Szlovákiához. Ezzel szemben a szlovák-lengyel határ közelében Magyarország még tíz kisközséget kap. A lap adatai szerint Magyarország területi gyarapodása a mostani újabb határrendezés révén további 1600 négyzetkilométerrel gyarapodik. Ezen a területen 64 ezer lakos él.

3 évi kísérlet után az angoloknak sikerült megoldani a kisgyermekek számára való gázmaszk problémáját. A gázmaszk elfedi az egész felső testet s az első része átlátszó.

Árcáhidetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Herbst

óra-, ékszeraruház, Rezele Ferdinand 3. szám, Nagyvárad, Doxa, Omega 2 óra 800-1000 lei és feljebb. Schaffhausen óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Vesszek arany, ezüst, briliáns ékszereket, arany órákat.

Spárgatövek,

elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Árpád szőlőjében. Nagyvárad, Cal. Ruinelor 1. (Petőfi-u. végén.)

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

május elsejére kétszobás utcai lakás. Nagyvárad, Str. Take Ionescu 41. szám.

Utcai

két szoba, előszoba, és mellékhelyiségekkel együtt kiadó. Nagyvárad, Str. Bratianu 52.

Kiadó

azonnal különbejárta butorozott szoba fürdőszobával, 1-2 személynek. Nagyvárad, Strada Averescu No. 37.

Kétszobás,

parkettes lakás fürdőszobával kiadó. Nagyvárad, Delavrancea u. 13. szám.

Kiadó

2 szobás lakás, esetleg kerttel is. Nagyvárad, Str. Dimitru Comsa 3.

Kétszoba

fürdőszobás, kertes lakás május 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Ciordas 46. szám.

Kiadó

azonnal kétszoba, konyha, epeizos lakás. — Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Allást nyel

szavanként 2

Italkiméző

brevettelt bíró termelőtől megbízást nyerhet. Balogh ingatlaniroda, Nagyvárad, Pável-utca No. 19.

Fajbuldogg,

3 hónapos fű kutya eladó. Nagyvárad, Stefan cel Mare 17. szám.

Különféle

szavanként 3 lei

Papiszabóság

Kovács, Cluj, Str. Regina Maria 20. — Jutányos árak.